

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főtér. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petsor terfoga . . . 12 fillér.
Bélyegdí; minden beiktatás után . . . 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést és hirdetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, valamint a KÁRMÁN S. könyvkereskedése Rimaszombat, Főtér, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhető.

Magyar gazdák kongresszusa.

A magyar mezőgazdaság az utolsó tíz esztendő súlyos viszontagságai által nehéz viszonyok közé jutott. A munkabér és a közterhek magasága, a terményárak mesés esőkkenése és az új világgal s szabadabb népek óriás versenye következtében a magyar gazda kényre-kegyre a kereskedővilág önkényének lett kiszolgáltatva. Az egész osztály nyögött ez önkény sulya alatt, néha egy-egy merészebb hang is emelkedett, mely azt bizonyította, hogy a mezőgazdasági élet viszáltságaiiban nem partikuláris érdekek szenvednek sérelmet, hanem általános, nagy, nemzeti érzékek, melyek megvalósulása Magyarországon, az agrikulturnál államban, el nem választható a magyar gazdavidág erkölcsi és anyagi boldogulásától.

Kevesen kísérték éveken át figyelemmel a mozgolódást. A társadalom — elkábitva a pénzvilág ragyogásától és tetszetős alkotásaitól — bámulatos hidegséggel tekintette a gazdaközönség hallgatag küzködését, — míg végre ez az osztály szinte forradalomszerű egyértelműséggel emelkedett fel, hogy méltatlanul mellőzött nagy érdekeinek védelmére az államot, mint testületet, s a társadalmat — mint óriás tagjának részesét — felébressze.

A hosszas és nehéz küzdelemnek első jelentékeny eredménye a magyar gazdák ama nagy kongresszusa, mely harmadnap óta tanácskozik Magyarországon fővárosában azon módok felől, melyek segítségével a mezőgazdasági válságot megoldani s a gazdaosztályt mai lenyűgözött helyzetéből kiemelni lehetséges volna. A nélkül, hogy más osztályok hivatását s azon sulyt, melylyel a nagy társadalom rendszeres igazgatására hatnak, — kiesinyelnők, el kell ismernünk, hogy a magyar nemzeti élet legjelentékenyebb létalapját kétségkívül a magyar föld s annak urai és művelői képezik. A társadalmi és politikai élet számtalan sokféle nyilvánulásában csak egy pillantást kell bármikor vetnünk a gazdaosztály viszonyaira, s azonnal meggyőződünk róla, hogy ezek fázisai

menyire befolyásolják az összes más munkaterek és foglalkozások eredményeit. A tőke mellett foltozgató eszméitől kezdve a büszke tornyu gyárak nagyuráig mindenki megérzi a magyar földön a kártékony esőzés vagy tartós szárazság súlyos következményeit, s a magyar gazda, mikor istenadta termésén reménykedő szível végigtekint, büszke önértéssel gondolhatja azt, hogy az ezen a földön mozgó embersokaság megélhetésének leghatalmasabb kulcsát az ő munkabíró kezei szorongatják.

Ezért nem lehet partikuláris mozgolódásnak tekinteni a magyar gazdák kongresszusát. Ezért jelentékenyebb ez a mozgalom mindazon hasonezélú mozgalomnál, melyek útján egyes társadalmi osztályok vagy érdekkörök sorsuk ugynevezett javítása érdekében sikra szállnak. A magyar gazda boldogulása mindnyájunknak közös érdeke. Megélhetésének legrealisabb alapját az ember örök időken át az anyaföld termőképességében s az ennek fokozására törekvő földmívelő osztály munkásságában bírja; és az állam saját legmagasabb érdekei ellen vét, ha a magyar föld általános nagy érdekeit mindenkiféle elébbvaló istápolásban nem részesíti.

A magyar fővárosban a magyar gazdatársadalom színe-java gyűlt össze, hogy az egész nagy Magyarország minden vidékéről egybehordja azokat a tapasztalatokat, melyek a magyar föld becsületes munkálása közben felmerülnek s mérlegelése és figyelembevételre alkalmas arra, hogy a mezőgazdasági — s az ezzel természetesen együttjáró gazdatársadalmi — válság kívánatos megoldását elősegítsék. Az egész magyar sajtó igaz lelkesedéssel üdvözölte ezt az akciót és annak derék kezdeményezőit, valamint éber figyelemmel kíséri azokat a tanácskozásokat, melyek lelkesült szónoklataiban szinte a magyar föld öserejű szívét érezzük megdobanni.

Jóleső örömmel látjuk abban a tisztas táborban a gömörmezei gazdavidág kiváló alakjait és szívesen reméljük hogy az a tüzes felbuzdulás, melylyel a magyar gazda érdekeinek

kibontott zászlója alá sorakoztak, a lelkesedésnek folyton lobogó lángját fogja lelkükben felszítani. Hogy hazatérve a lelkesedéssel, melyet a kongresszuson szerzett tanulságok termékenyitene, itthon az ősi göröngyök szeretésére megedzve, a munkára új kedvet kapva, a megye határai között sem fognak megfélekedezni azokról a kötelességekről, melyek teljesítése által a nemzet legigazabb érdekeit mozdíthatják elő.

Ha a kongresszusi lelkesedés eredménye csak annyi lenne is, hogy a megyei gazdasági egyletet felébresszi rég tartó lethargiájából, már ez magában véve megérdemelné, hogy a hazatérő gömöri gazdákat igaz éljenzésekkel üdvözöljük. De ha csak a régi, hírneves magyar lelkesedés szalmalángja volna a hév, mely tanácskozásait oly rokonszenvenessé tette, — úgy fordulhatunk a másik oldalra, mint a medve, és alhatunk tovább; — a kikelet még távol van s télen jobb aludni.

A „Gömörmezei Orvos-Gyógyszerész-Egylet” f. évi május hó 27-én d. u. 4 órakor Rozsnyón a vasfürdő termében közgyűlést tart, melynek tárgyait képezendik: köz- és testületi ügyek, szakelőadások és referálások. Az egylet tagjai felkérletnek jöveteléről dr. Hajesi Sándor rozsnyói gyakorló orvost kiértesíteni.

Választmányi ülés. A rimaszombati polgári olvasókör védnöksége alatt alakult temetkezési társulat f. hó 23-án csütörtökön délelőtt 11 órakor a rimaszombati polg. olvasókör helyiségében választmányi ülést tart, melyen az egyesület rendes folyó ügyei fognak elintéztetni. — A választmányi ülésre a tagokat lapunk útján, de külön is meghívja — az elnökség.

Tanítók gyűlése Ujantárvölgyön.

A „Gömörmezei általános tanító-egylet” rimaszombati járásköre ez évi tavaszi körgyűlést május hó 16-án tartotta az ujantárvölgyi üvegyárban. A gyűlésen 25 tag jelent meg, s lefolyása a következő volt:

1. Sztatinszky Endre klenőzi tanító minta-tanítást tartott az I. és II-ik osztályban a beszéd- és értelemgyakorlatok köréből. Tananyagát „a földműves tavaszi foglalkozása” képezte.

világon. De főzött is, (még pedig félannyi idő sem kellett hozzá, a míg egy uri dömöt megfriziroznak!), főzött a bosnyák menyecske olyan vacsorát, hogy Györgye még az ujját is megnyalta utána.

— Te, Györgye szolt az asszony, ilyen jóízűen még nem látalak enni.

— Nem is ettem még ilyen jót, mióta ez a német háboru tart.

— Hát mit esztek ott . . . tudom is én; hol?

— Hát a mihez hozzá jutunk: sokszor madártojást, máskor gyökeret, legtöbbször meg semmit.

— Te Györgye, mondanék valamit. Vigy magaddal egy kis málélisztet.

Györgye fölkapzaggott. No hiszen az kellene csak még, hogy ő málélisztet czipeljen magával, mint valami teherhordó számar.

A jó vacsora után Györgye elálmosodott. Hátha lenyugodnék egy órára? Majd eléri ő még hajnal hasadta előtt a társakat. Mikor a kabátját levette, a felesége megemelte azt.

— Te Györgye, — kérdé tőle — mi van ennek a kabátnak a bélésébe bevarva?

— Mi? . . . hát puskapor.

— Nagy szükségetek van rá?

— Dehogyan van! Alig jutunk lővéshez: bujkál előlünk a német. De azért annak meg kell lenni, Ilicza.

— Bizony, Györgye nyomban elaludt, s mikor vagy egy óra mulva fölébredt, úgy látta, hogy a felesége varrogat a kabátján.

— Mit csinálsz? — kérdi tőle félálomba.

— El volt szakadva a bélése, azt varrom meg.

— Vigyázz a puskaporra!

— Vigyázzok.

— Éjszaka van még?

— Az van, csak aludjál el, még alhatol.

Szegény Györgye el is aludt, de úgy, hogy mikor elbúcsúzott a feleségétől, már a nap az utolsó rendbeli ködpárát is elütte.

Hová; merre menjen most? Tudja is ő, merre

T A R C Z A.

Manfréd király sirja.*)

— Dahn Felix. —

Hűsz tördőfésszel ékteleenné téve,
Manfréd király a burgundok kezébe.
Vad kárörömmel zúgnak rajt nagyot;
Előre lép a sápadt Anjou Károly.
Bősz indulattal mellkasára gázol
És szél: „Te dög s — én ur vagyok!”

És eltemették őt a pusztá földbe,
Sivár, virágtalan a domb fölötté.
S egy koldus hozzá mégis eltalál,
Hogy fakeresztet szurjon a balomba,
De vérebekekkel űzi őt el nyomba
János, cosenzi kardinál.

Tővis-bozót lett majd a sir keresztje . . .
És Anjou Károly bitorágyon fekvé.
Nem tud nyugodni percig is helyén;
A holt Manfrédet átkozódni hallja:
„Országodat Olaszhon elfoglalja,
Szabad hazában fekszem akkor én!”

A zsarnok erre felriad remegve:
„Manfréd király hűlő porát reggelre
Tengerbe szórni megparancsolom!”
Szás bérés szolga hajlik a parancsnak
És mind a százan egy után kutatnak:
— Sehöl se nincs a sirhalom.

Urunk, királyunk! bár megölsz is érte,
Nem hoztuk el Manfrédet néked mégse,
Mert — jól tudod — sirján tővis vala
És most, mikéntha újra tavaszra kelne,
Egy rózsá-erdő támadott felette
S kábítón ömlik illata.

*) Mutatvány a közel jövőben megjelenő „Német Parnassz” (fordítások) ezimű kötetből.

A nagy tömeg rózsák honának hívja
Manfréd királynak itt vagyon a sirja,
Bár rátalálni dehogyan is lehet! —
Azóta vége Anjou hatalmának,
Manfréd sirján pedig a esalogányok
Dalolnak bájós éneket. Maróthi János.

A málélisztt.

Irta: UJVÁRI BÉLA.

Györgye Kosztics derekasan ott feledkezett a feleségénél. Mikor, felkelő társaival, vagy két óra járásnyira ért a falujához, azt határozta el magában, hogy majd úgy éjtél felé, a tábor tűz kialvása után, elsompolyog, a hegygerincnek még katonai térképeken sem jelzett utain hazamegy megöleli a feleségét és aztán legott visszafordul, mert másnap még hajnal hasadta előtt tovább indulnak. Merre? — hová? — talán egyikük sem tudta.

Most meg már, ime, a nap nem is az első rendbeli ködpárát űzi-hajtja maga előtt és Györgye még csak éppen, hogy kászolódik ki az ágyából. Hej! be jól is esett abban a nyugovás! Csakhogy most már hol találja föl a társait!

De tehet is ő róla! Mikor megérkezett, a felesége még ébren volt: varrogatott. Nem! — a családi tűzhely melege nem volt csak atéle szobeszed a szegény Györgye Koszticsra nézve, mert jól, igazán jól esett neki: kissé megfázott abban a hűvös októberi éjben. De meg a felesége öröme, ölelése, esőkje is felvillanyozta, marasztotta.

— Te Györgye, szolt az asszony te éhes vagy?

— Az vagyok, feleség.

— Hát eszel valamit? Látod jó tűz pattog még a tűzhelyen, azonnal készítek vacsorát.

— Nem, feleség, arra nincs érkezésem, hanem adj egy kis harapni valót, a mi hirtelen kéznél van.

Az asszony erősködött, Györgye meg ellágyult: így van ez már a paradicsomi kegyvesztés óta állandóan a

Lapunk mai száma 6 oldal.

2. Hegedüs Zoltán járásköri jegyző bemutatja ifj. Járossy Endrénének, a kör volt elnökének levelét, melyben Rozsnyóra történt áthelyeztetése folytán elnöki tiszterrel leköszön s a kör tagjaitól szívélyes búcsút vesz. A kör jegyzőkönyvi köszönetet szavaz derék volt elnökének s körelnöknek az elnökválasztás megejtéséig Fülep Béni rimaszombati tanítót kéri fel.

Elnöknek Füzesi Márton likéri gyártelepi tanító választatot meg egyhangulag, ki is a gyűlés vezetését azonnal átvette.

3. Szlatinszky Endre minta-tanítása megbíráltatván, úgy neki, mint Golda Lipót gyári tanítónak (kinek ügybuzgó működése folytán, a világ minden részéből összerült idegen ajku szülők gyermekei már a II. ik osztályban tökéletesen beszélhik a magyar nyelvet) jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

4. Zimann Ede derencesényi tanító fölolvassa Mikulás János klenőzi tanítónak „Az osztatlan népiskola hónapokra osztott tanmenete” című értekezésére vonatkozó bírálatát.

A munka írója a bíráló által tett kifogások és ellenvetések helyességét elismerni nem akarván, a munka újból kiadatott egy 3 tagú bizottságnak.

5. „Milyen módokkal és eszközökkel lehetne oda hatni, hogy faluhelyeken a szorgalomtól tartama emeltesék?” című tételről Svehla Lajos klenőzi tanító értekezett s erre vonatkozó bírálatát fölolvasta Schmögner I. tiszlezi tanító

Ugy az értekező, mint a bíráló azon sajnós végeredményre jutnak, hogy e dolog megoldására a tanító egyetlen törvényes eszközzel sem rendelkezik. Egyedül a tanító ügybuzgósága és hivatásszeretete tehet ez irányban valamit.

A nagy gondal összeállított munkát és a bírálatot a járáskör a központhoz terjeszti föl oly czéllal, hogy e tétel a magyar orsz. tanítók országos bizottságának különös figyelmébe ajánlatssek.

6. Tárgyaltatott Vári János rimaszombati tanítónak egy „Az összes gömörmezei tanítók arcképét magában foglaló emlék-album” tárgyában tett indítványa.

A kör az indítványt elfogadván, fölkéri a központi elnököt az iránt, sziveskednék ez irányban megkeresni és nyilatkozatra fölkérni egy a megyei felekezeti társaságok elnökeit, mint a gömörmezei általános tanító-egylet minden egyes tagját.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Gyűlés után megtekintették a kör tagjai az üvegyárat, hol Novék Dezső és Novék Rudolf urak szives kalauzolása és magyarázata mellett tanulva gyönyörködünk a magyar ipar fejlődésében. Ebéd után a gyári tiszti kaszinó tekepályáját kerestük fel, hol a szellemi munka után a test edzése következett, és hol szívesen látott vendégei voltunk a gyár derék igazgatójának Novék Emil urnak. Fogadják érte hálás köszönetünket.

Mint vendég érdeklődéssel hallgatta végig tanácskozmányunkat főtisztelendő Bukovay J. róm. kath. plebános ur. Telepi.

Kovács Frigyes.*)

1855—1895.

„Kovács Frigyes barátunk egy, egyházi és nemzeti-ségi szempontból rendkívül fontos position, becsületesen végzett munkája derekán, ifjan, egészségesebben látszó testben, önmaga tépte szíjjel erőszakos kézzel mind azt a köteleket, a mely őt ifju hitveséhez, két szép fiaihoz, szüleihez, egyházához, barátaihoz, az általa vallott és hirdetett elvekhez, kötelességekhez és az élethez fűzte. Talán nem volt az élet küzdelmeinek elhordozásához elegendő lelki ereje s bizonyosan nem volt mély, igaz hite. Családja távollétében, szombaton, május 11-én délután

*) A „Sárospataki Lapok”-ban Vathay László rimaszözi ref. lelkész tollából egy igazán szép necrolog jelent meg a tragikus véget ért Kovács Frigyes gizezi lelkész emlékeztetőre. Erdemesnek tartjuk e necrologot legalább részben átvenni; mert benne egy igazi nemes-lelkű jó barát jellemzi pályatársát, ki szívéhez közel állott. A ezikkől kihagyjuk azt, a mi egy másik lelkészszel állítja párhuzamba Kovácsot, s csak azt közöljük a mi szorosan a megyénkbeli öngyilkos ifju papra vonatkozik. Szerk.

mentek azok, mikor ők maguk sem tudták, hogy merre fognak menni. Megindult hát, úgy találomra. Vagy egy óráig ment, ment, de senkit és semmit sem látott. Vitte a hegylakók ösztöne. Egyszerre csak megállt, mint a szimatoló vad, majd lefeküdt a földre, s a jobbik fülét egészen odanyomva, hallgatózni kezdett. Léptek dübörgését hallá, napkelet felől, „ők lesznek”, gondolá, s arra megindult, abban az irányban.

Mikor azonban egy hegyszakadékon leereszkedett, nem a fölkelőkkel, társaival, hanem az okkupáló hadsereg egy ezredével állott szemben.

Persze, hogy nyomban elfogták, s mivel, nem is oly rég, kihirdették, hogy a kít fegyverrel a kezében elfognak, azt nyomban föbelövik: Gyorgye sorsa meg volt pecsételve. Egyébiránt — vizsgálgatá magát szegény Gyorgye Kosztics. — nem ő az első, de nem is az utolsó, a kinek szép asszony özöjka okozza a halálát!

A megvizitálásánál maga az ezredes is jelen volt. Nem találtak nála semmi gyanusat. Hanem hát a puská, a puská: az halál!... Azaz, hogy mégis: valami be van varva a kabátja belésébe.

— Löpor! — szóló Werner kapitány — ismerjük már ezt.

Fölvágták a bélést: nem a, nem löpor; az fekete, mint a korom; ez meg sárga, mint az arany. Liszt! — máléliszt! Az egyik hadnagynak a csákójába szörték a kabát jobb szárnya belésének a tartalmát. De bizony az nem fért bele; a főhadnagynak is oda kellett tartania a maga csákóját, a mit nevetbe meg is tett. De megtelt a kapitány, meg az őrnagy, de még az ezredes csákója is.

— Hisz ez valóságos manna-hullás a pusztában! — szóló nevetve az ezredes és leült egy fatörzsre

Bele-bele markolt a csákójába és elégedetten morzsolgatta ujjai közt a málélisztet.

— Olyan a fogása, szóló, mint a bársony; a színe meg, lelkemre, mint a szinarany.

A tiszték mind utánozták ezredesüket: morzsolgatták ujjai közt a csákójukban levő málélisztet.

— Urak! — szólalt meg az ezredes — ki tudja: mire jó ez az izé... ez a liszt?

saját szobájában felakasztotta magát. Mikor hazaérkező felesége, a bezárt szoba ajtaját feltörette, már ott függött élettelenül egy szij-darabon az ablakráján.

Kovács Frigyes született Rimaszombatan 1855-ben, iparos szülőktől, a kik pap-fiókat végtelenül szerették; lelkük minden örömét ő benne s családjában találták fel; kivált azóta, a mióta másik fiók is, néhány év előtt szintén önkézzel vetett véget életének, minden boldogságuk Figyesben volt. A gimnázium I—VI. osztályát Rimaszombatan, a VII. és VIII. osztályt, valamint a theologiai tanfolyamot is Sárospatakon végezte, mind jeles és kitünő eredménnyel. Az ifjusági önképző körök munkálkodásában tevényen részt vett. Kápláná 1879. július havában lett Zeherjén s ott működött 1883. ápril 24-ig, a mikor szülőföldre Rimaszombatba rendeltetett. De itt mindössze csak egy hónapig maradhatott, mivel onnan az időközileg szélhűdés által sújtott gizezi pap mellé rendeltetett segéd-lelkésznek s itt főnökének nemsokára bekövetkezett halála után, még 1883-ban rendes lelkészül választatott.

Mint ember nem volt rideg, de a zajosabb barátkozást sem kereste. A csendes, szolid társaságban érezte jól magát, a hol a hivatalát, az egyházat, a gazdaságot érintő kérdések felett szívesen, életkedvvel, élénk érdeklődés közt folytatott eszmecsereket. Minden jó és nemes ügy iránt melegen érdeklődött. Hivatalos működésében buzgó, a pedánságig pontos, sokszor a kicsiny, jelentéktelen dolgokban is aggodalmaskodó volt.

Ha végzetes elhatározásának, a melylyel széles körben nagy megdöbbenést okozott, a kulesát keressük, ebben az aggodalmaskodó természetében véljük azt feltalálni. Három mozzanat emelkedik ki különösen most előttem, ha néhány évre visszagondolok, a mi azt igazolná, hogy valamely belső, sértett önértet, vagy valamely önbizalomhiány vihette bele a ballépésbe.

Mikor egyik járásunkban, iskolalátogatói tisztében a szigorú szabályzat szerint járt el és szigorú eljárása egyik tanító részéről kifogásoltatott; a sértett önértetnek oly erős hangján követelte az elégtételt, hogy az az egyházmegyén is feltűnést keltett. Az elégtételt megkapta, de azért az iskolalátogatói tisztség elvállalására többé nem volt rábírható. Mászor egy lelkészi állomásra való pályázata alkalmával az esperessel volt erős összeütközése. Nyilvánosan és keményen vádolt, holott a vád, mint később maga is belátta, egészen alaptalan. Önértetének nem valódi, de képzelt sérelme is, rendkívüli érzékenysé tudta tenni.

Az önbizalom hiányára pedig azt hozom fel, hogy lelkészi értekezletünk jegyzőségére való megválasztatását egyik levelében azzal utasította vissza, hogy ő arra magát, dacára ismert képességeinek és jó egészségének, lelkileg és testileg erőtlennek érzi.

Ezek talán csak halvány vonások ahoz, hogy velők az ő lelkében lefolyt küzdelemre némi fényt vessek. De mégis úgy hiszem, a kulesot az ő tragikus sorsának megértéséhez, ezekben kell keresnünk.

Lelkészi állása a kisebb jövedelműek közé tartozott, de az ő takarékoságával elegendő volt arra, hogy egyszerűségében félrevonulva, tisztességesen megéljen. Anyagi ügyei azért elég rendezettek voltak. Családi életében is, azt hisszük, boldog lehetett volna. Derék, fiatal neje, egy hat és egy nyolcz éves fia körében a legboldogabb családot alkothatta meg. De azért nem lehetetlen, hogy itt fejlődött ki, valódi vagy vélt sérelem, avagy félreértés miatt az a mélyebb conflictus, a mit békésen eligazítani nem bírt, s a mit lelkében, a mely a családi vérség szerint is az ilyenféle tragikus kibontakozásra hajlandósággal bírt, az egyensúlyt felbillentette.

Egyházmegyénk egy derék, képzett, pontos, hűséges lelkipásztorral szegényebb lett s az az örállomás, melyet ő a magyar nyelv s a kálmista egyház határszélén tizenkét év óta kiváló éberséggel, az egyházmegye teljes megnyugvásával védelmezett, vezér nélkül maradt.

Halála előtt négy levelet írt. A feleségének, atyjának, sógorának és a tanítónak. Ez utóbbiban az egyház dolgai felől részletesen intézkedik. Temetésén, május 13-án délután nagy számmal jelentek meg a lesújtott rokonok, barátok és résztvevők. Koporsójánál Szkarosi Gusztáv horkai lelkész, egyházmegyei tanácsbíró mondott az alkalomhoz illő, igazán remek beszédet. A sárnál Farkas Miklós, pelsőezi segédlelkész bucsuzott el tőle.

— Én tudom, ezredes ur! — jelentkezék Faragó hadnagy, egy székely fiu.

— Hát halljuk!

— Puliszkát csinálnak belőle, ezredes ur.

— Mi az?

— A puliszka, ezredes ur, a világ legjobb étele! Juhturóval jobb az a kaviárnál, jobb a tengeri ráknál, jobb a szarvasgomba-pástétomnál, de jobb még a — turócsuszánál is!

Az ezredes, az őrnagy, a kapitány áhitattal hallgatták: csak úgy folyt a nyáluk a székely hadnagy dícsőítő ódájának hallatára. Egy hete már, hogy kétszersülttel táplálkoztak!

— Hát aztán hogy csinálják az ilyen, hogy is mondta csak?... puliszkát?

— Faragó hadnagy megmagyarázta. Az ezredes hangosan fölkaczagott.

— Hiszen ez az olasz polenta! Tudom! ettem már... jó, nagyon jó, nagyon jó... fölséges!... igazán fölséges! Most meg az ezredes kezdett egy kulináris ódába, mialatt a tiszték még idegesebben morzsolgatták ujjai közt a málélisztet.

— Mondja csak, hadnagy ur, szóló az ezredes, tud ön puliszkát csinálni?

— Minden székely tud... Azaz hogy... juhturó nélkül nem tudok, ezredes ur.

— Hol vegyünk mi most juhturót, hadnagy ur.

— Ehun van ni, hadnagy ur! — szóló sugva a Faragó hadnagy legénye.

— Mi az?

— Juhturó.

— Hol vetted.

Nem úgy szereztem, hadnagy ur! a szentháromságra mondom, hogy kaptam, egy... bosnyák menyecs-kétől kaptam.

— Kár, kár! — szóló az ezredes, igazán kár, hogy juhturó nélkül nem lehet megcsinálni.

— Megcsinálom én, ezredes ur!

— Megcsinálja? Brávó? Egy kettő... az üstöt... tüzet...

Most már ő reá nézve meg van oldva a conflictus. De hát a paláston ejtett sérelem?... Hát a feleség?... Hát az a két árva fiu?...

Legyen kegyelmes hozzá az örök bíró!

Vathay László.

Magyar iskola — tót faluban.

Kishonti evang. egyházmegyénk felső járásában az elemi iskolák nyári vizsgáit tegnap — f. hó 17-én — vették kezdetüket a likéri ág. ev. egyház templomában, hol a likér-kohótelepi felekezet nélküli magyar tanulvú iskola növendékei számszerint 74-en tettek vizsgát a hit- és erkölestanból, ez alkalomhoz egybesereglett érdeklődő közönség jelenlétében az egyházmegye dékánjai nagytiszt. Banczik Sámuel kokovai ev. lelkész s id. Farkas József rimabrézói tanító elnöksége mellett.

Ugy a szülők, mint az előjárók örömmel hallgatták a növendékek értelmes, határozott s fennakadás nélküli feleleteit, melyeknek magyaros hangzása s kifogástalan magyar kiejtése nyilván bizonyoságot tőn a vezető tanítók lelkiismeretes buzgósága s elismerő t érdemlő fáradozása felől, — nemkülönbön arról is, mily nevezetes haladást tehetnek más ajku szülők gyermekei a magyar nyelvben, ha oly tanítókra vannak bízva, kik e téren is híven teljesítik magyar honfiai kötelességüket. — Banczik dékánus ur nem is felede el az egyházmegye nevében a hű munkásokkal szemben, — végzett nagy és fontos munkájokért köszönetét nyilvánítani, s ugy a közönséghez, mint az iskolai növendékekhez alkalomszerű buzdító szavakat intézni.

Szabad legyen felemlíteni, hogy likéri iskolánk növendékei a negyedik parancsolat magyarázatánál — mindnyájunk édes szülőanyjáról — magyar hazánkról sem feledkeznek meg, hanem mindegyikük szívébe vésve hordja a vizsga alkalmával elmondott verset:

Magyar hazában születtem,
Magyar honfiúvá lettem,
Magyar leszek, a mig élek,
Nevet soha nem cserélek!
Itt akarok élni, halni,
Isten nevében munkálni,
Fejleszteni tehetségem,
Végezni kötelességem!

„Többet észszel, mint erővel!
Bátor szívvvel, művelt fövel!”
Ez lesz az én jelmondatom,
Törekvésem, kívánatom!
Igy megsegít Isten tudom,
A megjelölt helyes uton,
A melyen teljes életem
Neki s hazámnak szentelem!

Magyar hazában születtem,
Magyar honfiúvá lettem,
Magyar leszek, a mig élek,
Nevet, elvet és törekvést
Soha -- soha nem cserélek!”

Hazánkban bár minden iskolás gyermek ily érzelmenben lenne nevelve az édes baza szeretetére, s bár összes honi tanítványaik növendékei oly buzgón kérnék Istent, mint vizsga végeztével a likéri tanítványok imája hangzott:

„Áld meg iskolánkat, tartsd fenn szent falait,
Hogy hangozzék bennök a tudomány s a hit,
Hogy magyar hazánknak használhasson sokat,
Neveljen hűséges fiaikat, lányokat!”

Egy jelenvolt.

Színház.

A világirodalomban az utóbbi évek alatt egy szindarab sem keltett nagyobb hatást, mint Sardou Viktorien „Szökőmondo asszonyság”-a. Nem pusztán azért, mert a zseniális író a realizmust az idealizmussal megkapóan párosítja, hanem azért is, mert eszelekvényének hátterét a világtörténelemnek egy oly epizódját használja fel, mely-

A tábori konyha egy szempillantás alatt megkezdte működését. Az ezredes és tisztjei nagy érdeklődéssel vették körül a hadnagyot, a ki olyan puliszkát főzött, hogy nincs az a székely menyecske a ki különbet tudna.

Az ezred és a tisztjei nem győzik dícsérni, sőt az ezredes azt is kétségbe vonta, hogy Lucullusnál jobbat ettek volna! Tréfáltak, nevettek, oh, mert a világhódító hőskön is ur a — gyomor!

Ez alatt a szegény Gyorgye Koszticsról egészen megfeledkeztek s csak akkor gondoltak ismét rá, mikor a szolgálattelvő őrmester jelentette, hogy minden előkészület meg van téve a föbelövetéséhez.

Az ezredes a tisztjeire nézett: azok némán süttötték le a szemeket. Senki sem szóló egy szót sem.

— Voltaképen urak, szakítá félbe esőndet az ezredes, ezt az embert mégis csak fegyverrel a kezében fogtuk el... Ámbár a fegyver — folytatá, mintegy magával polemizálva, — nem volt megtöltve, puskapor helyett meg máléliszt volt a kabátja belsajében... hát nem is lehetett volna!

És az ezredes ur jóízűen nevetett és nevettek a többiek is. Aztán az ezredes az őrnagyra nézett és intett neki: az őrnagy a kapitányra, a kapitány a főhadnagyra, a főhadnagy a hadnagyra, az meg az őrmesterre nézett és intett neki.

A jóllakott gyomor könyörületos: Gyorgye Koszticsot szelnek eresztették.

Mikor Gyorgye végre föllelte a társait, azok fegyver nélkül látván őt, azt hitték, hogy áruló s föbe akarták löni.

— Hát hogy menekedtél meg?

— A feleségem, az Ilicza, mentett meg.

— Hogyan?

— Málélisztet.

S elmondta az esetet.

Rosz nyelvek azt beszéltek, hogy a bosnyák felkelők etől fogva mind málélisztet vartak a kabátjuk belésébe. Mégis sokat lóttek föbe közülök, mert hát nem akadt minden ezrednél székely hadnagy, a ki puliszkát tudott volna főzni.

nek jellemző tényei érdekességüket soha sem fogják elveszíteni. A francia forradalom, mely új eszméket dobott az emberiség piacára, átalakította a társadalmat, is ha nem is végleg, legalább egy időre. Ez átalakult új társadalom eléről eltűntek az ugynevezett „született urak”, hogy helyet adjanak a felszínre jutott népek. Az új arisztokrácia a nép embereiből került ki, mely a fényes szalonokban sem bírta levetni a vele született naturalizmusát s egy oly társadalmat teremtett, mely az igazi arisztokrácia föltöltettségévé vált. Ez a „Szókimondó asszonyosság” motívuma, tárgya azonban a tiltott szerelmi viszony, melyet Mária Louise Neiperg gróffal folytatott. A darabot már egy megelőző előadásból ismertük, de a szerdának az adott különös érdekelt, hogy a czimszerepben Bera Paula tehetséges drámai színésznő, hosszabb betegség után, oly szerepre vállalkozott, melynek sikeréhez nem nagy reményt kötöttünk. De annál kellemesebb volt a meglepetés, melyben Bera a nagy számu közönséget részesítette. Helyes felfogással művészi kivitel párosított, szerepének minden részletén meglátszott a tanulmány. Alakításának egyik sajátja, hogy nem indult az után a nagy minta után, ki azt a szerepet egyéniségében rejlt természetességgel a magyar színpadon kreaálta. Ezért a Bera feladata nehéz volt, mert őt képességei más genre művelésére utalják, s hogy mégis e téren is nagy sikert ért el, szini talentumának tulajdonítható. A közönség körében felfogását illetőleg ellentétes vélemények uralkodtak ugyan, de általában véve megegyeztek abban, hogy a Bera Madam sans-gêne-je egyike a legfigyelemreméltóbbaknak s felfogása is jogosult. E szerep egy kissé toltette szerep is, de Bera e tekintetben sem hagyott föl semmi kívánni valót Partnerrei közül Német (Le Febre), Lomniezi (Napoleon) és Pataky (Neiperg) értek el nagyobb sikert. Bera Paulát, a czimszerep kitünő személyiségét tisztelői ez este széles selyem szalaggal díszített gyönyörű rózsacsokorral lepték meg, mely figyelem láthatólag jól esett a jeles művésznőnek.

Csütörtökön a „Három testőr” kalandos meseje tartotta állandó derűltségben a közönséget s hogy a jó hangulat a függöny utolsó legördüléseig nem csökkent, Lomniezinak, Hegyessinek és Mihályfy Juliskának tulajdonítható, kik igazi zamatos jó kedvvel játszták szerepeiket.

Hasonló jó kedv uralkodott a pénteki zónaelőadáson is, mikor a Kövessi-féle „Uj honpolgárt” ismételték, melynek czimszerepe Dobó igazgatónak legjobb alakításai közé tartozik.

* * *

Csongory Mariska, a népszínház bájos művésznője három estén át vendégszerepelt városunkban Dobó és Dayka társulatával. Az a kevés közönség, mely a művésznő vállalkozását méltányolta, mindhárom este igazi műveltségben részesült, noha három olyan operett került színre, melyeket több alkalommal — s azt is hozzá kell tennünk, hogy elég jó előadásokban — már látott s egyik-másoknak áriáit uton-utfélen dalolják is, — mindamellet a kedves művésznő játékában sok újat s különösen lebilincselő eleganciát találtunk, mely egészen elüt a vidéki chablonoktól. Szombaton a „Szegény Jonathánban”, vasárnap a „Madarászban” s hétfőn a „Nebántsvirágban” lépett föl, mindig — szinte röstelljük bevallani — gyér publikum előtt. Nekünk, kik a főváros zajától kissé távol esünk, ritkán van alkalmunk arra, hogy igazi művészetben gyönyörködhessünk, — de ha nagy néha valamely művész, vagy művésznő, rászánja magát arra, hogy minket felkeressen, nemesak az illető iránt való figyelem, de közönségünk jó hírneve is kötelességünk ké teszi azt, hogy még egy kis áldozat árán is, mentől tömegesebben jelenjünk meg azokon az előadásokon, melyeknek nivója a megszokotaknál magasabb. Csongori Mariska kisasszony művésze nem szorul a mi elismerésünkre, sikereinek koszoruját illetékesebb helyen fonták meg, melyhez mi legföllebb egy-két nefelejtsét fűzhetünk. Azok azonban, kik a kedves művésznő játékában három estén át gyönyörködtek, elismerésükkel nem fukarkodtak, sőt a Nebántsvirág végző akkordjai után szünni nem akaró tapsvihar kíséretében négyszer óhajtották a lámpák előtt látni. Ugyanezen alkalommal egy nagyértékű virágkosarat is kapott színültig tele a legszebb fészlő rózsabimbókkal, itteni vendégszereplésének kedves emlékeül. Így az erkölcsi sikerben nem volt hiány s a bájos művésznő azzal az impresszióval távozik el körünkől, hogy művésze méltányolva lett. Óhajtuk, hogy keressen föl minket más alkalommal is, kedvezőbb színészetben, mikor bebizonyíthatjuk, hogy az igazi művészet iránt mink is fogékonyabbak vagyunk miut ez alkalommal.

* * *

Kedden egy gyenge új darabot s egy jó új színésznőt ismertünk meg. A darab czime a „Libapásztor”, egy tréfás bonyodalom nélküli operett, melynek sem meseje, sem zenéje nem tudta lebilincselni a szép számú közönséget. A színésznő neve Réthy Lina, ki szépen énekel, könnyen játszik — s csinos nőcske, kinek eleven chikkes játéka egyszerre megnyerte közönségünket. Egy szerepből még nem alkothattunk végleges ítéletet, de már ez egy szerep is arra a reményre jogosít, hogy Réthy Lina azt a szerepkört, melyre vállalkozott a társulatnál, fényesen fogja betölteni. Ez est alkalmul szolgált arra is, hogy a társulat három primadonnájának Petriknek, Réthynek és Kless Mariskának játékában egyszerre gyönyörködhessünk. A különböző zsánerű énekesnők művészi képességeinek összehasonlítása a gondokkal küzdő igazgatók feladata, s ebben még a közvélemény sem nyújthat tájékoztatást, a mennyiben a közönség igényeit a társulat primadonnái a szó teljes értelmében kielégítették. Mi legföllebb csak örülhetünk azon, hogy a társulatnak oly jeles erőivel ismerkedtünk meg, kik a vidéki színészet legjobbjai közé tartoznak.

Még két előadást tartanak Dobóék, s ezzel a tavaszi szezon városunkban véget ér. Ha visszapillantunk színészeink hat heti itt időzésére, a bucsu pillanatában az öröm és lehangoltság vegyes érzelmek lépik meg szívünket, — mint őszel, midőn vissza gondolunk a kellemes nyarra, aztán látjuk, hogy a fecskéek melegebb tájakra vonulnak. A nézőtérén ugy szólva minden este egy és ugyanazon társaság tagjai gyűltek össze, mintha csak egy családdhoz tartoztak volna, kik ugy az előadás alatt, mint a felvonás közben, nemesen szórakoztak; e családias jellegű összejövetelek immár megszűnnek, a fecskéek —

színészeink — más vidékre vonulnak, hol enyhébb a levegő, zengőbbek a dalok, s — nagyobb a színházba járó közönség. De legalább jó emléket hagynak városunkban, mely ama nyíltan kifejezett véleményben nyilvánul, hogy a Dobó és Dayka társulata a legjobbak közé tartozik, melyek valaha városunkat felkeresték, s a közhangulatnak adunk kifejezést, midőn e szíves szavakkal bucsuzunk el tőlük: a viszonlátásra.

— — —

Tegnap igazi premiere volt. Helybeli szerzőnek, Paál Gyula tanítónak. „Jukker lány” című életképét adták, melynek zenéjét szintén helybeli szerző, a képességeiről előnyösen ismert Soós Irén k. a. írta. A darabról lapunk jövő számában fogunk bővebben megemlékezni.

Ma csütörtökön utolsó előadásul Dobó Sándor igazgatónak jutalmán a „Cziterás” kerül színre. Azt hisszük, hogy a derék igazgató előadó színészei minőségében is megérdemli, hogy törekvéseit telt ház jutalmazza meg.

Gazdasági apróságok.

Az új ültetés gyümölcsfák mért nem fogannak, vagy diszlenek sokszor ugy, mint kellene. Ennek sokféle oka lehet. Ha mind a gyümölcsfaj, mind az ültetés helye jól van választva, úgy legtöbbször a hibás ültetés lehet az oka. A ki csak teheti az egészséges, szépen fejlett és a szemnek is tetsző ötványt keres, de figyelmen kívül hagyja, hogy az gyümölcsfa iskolából került, a melynek ő megfelelő talajt és klímát nem adhat. Könnyű belátni, hogy a fiatal fák növeése és tenyészte annál nehezebb, mennél kedvezőtlenebb viszonyok közé állítjuk őket, és mégis hányszor vétünk ez ellen. Az ültetést is sokszor oly helytelenül végezzük, hogy ezt a hibát csak különösen kedvező körülmények hozhatják helyre. Hogy mennyi fa megy tönkre, vagy marad el a gondviselés legelemibb szabályainak be nem tartása miatt, mutatják a magokra hagyott fattyu, vagy termőágak. Hogy ültetésünk szabályszerű legyen, járjunk el akként, hogy a tavaszi ültetéshez korán ásassuk ki a megfelelő gödröket, még pedig jó tágasra s az ültetésre alkalmas puha nedves földben. A gödrök ásásánál a felső réteg föld jobb részét hányjuk az egyik oldalra, a rosszabbat a másik oldalra s a jobb földet adjuk mindig a gyökérnek, a rosszabbat pedig felülre, a hol már gyökerek nincsenek s a hol a hitványabb talajt trágyázás és megmunkálás által könnyebb lesz javítani. Az erősebb gyökerek visszametszendők és pedig úgy, hogy a metszési lapok alulra essenek. A finom hajszál és szívó gyökerek érintetlenül hagyandók. Az ültetésnél rendezzük el a gyökereket szépen minden oldalon, a fát ne ültessük mélyebbre mint a milyen mélyen addig feküdt, sőt valamivel fenetbre, mivel ugy is ülepedni fog valamit. A fák beiszapolása nagyon ajánlatos, ekkor azonban a fatöve környékét száraz földdel kell befednünk, hogy a föld ki ne száradjon és megne eserepedjék. Nagy hiba olyan helyre ültetni fát, a hol az előtt más vén és nagyobb fa állott. Ha ezt nem lehet kikerülni, akkor jó csomó földet kell onnan kiemelnünk s új friss földdel helyettesítenünk, a miből gyümölcsfa még nem használta ki a szükséges táperőt. A későbbi ápolás leginkább a föld időnkinti felporhanyósításában, a táperő időnkinti pótlásában és a szabályszerű visszametszésben határozódik. Az utóbbi adja meg a fák szép, könnyű koronáját és e tekintetben a szakértőnek igen sok segédesszüköze van.

A gyümölcsfák termékenyvé tételének kérdése sokkal fontosabb, mint minden esztendőben új példányokat ültetni s azokat magokra hagyni. Ennek oka pedig abban rejlik, hogy a gyümölcsös kertekre nem fordítunk annyi gondot, mint kellene. Alig van fánk, a melyik valami betegségben ne sinlődnék, egyiket a moha, másikat a gyökérszaj szegényíti, hajat, kergét a vadak és legelésző állatok, leveleit rovarok pusztítják. Ezekhez járulnak a száraz gallyak, az egymást keresztező ágak, a melyek nemesak a korona kinézését rontják, nemesak a táperőt vonják el a fától, hanem a termőképességet is befolyásolják. Nem hallgathatjuk el azt sem, hogy a legtöbb gyümölestermelő sajnálja fától a trágyát, mivel csak azt éri el, hogy a fa idő előtt lehányja éretlen bogyóit. Ha aztán a szegény fa mindezen mostoha viszonyok között is sok gyümölcsöt érlel, akkor neki állnak kövel, kárókkal, póznákkal és letörök a legszebb gallyakat. Lehet-e aztán esodálni, ha ilyen goromba bánás mellett nem mindig teljesül a gyümölcsfához fűzött reményünk? Sőt van-e jogunk ilyen eljárás mellett várni és reménykedni? Bizony nem! Ép azért ápoljuk fáinkat olyan jól, a mint csak lehet, akkor aztán nem csak sok, de szép gyümölcsünk is lesz.

Gyümölcsfának nagyon árt ha alatta gyp van és pedig azért, hogy a fűgyökerek elszívják a talaj nedvességét és felemelik a gyümölcsfák tenyésztéséhez szükséges tápanyagokat. A gypes talaj több nedvességet párologtat el, mint a gyp nélküli talaj és a gyümölcsfák annál könnyebben elszáradnak, mennél kevesebb a talajban a nedvesség fentartó erő és mennél kevésbé hatoltak a gyökerek a földbe. Kell tehát, hogy a fák koronájának megfelelő területet tartsunk tisztán minden gyeptől. A mely gyökerű luczerna még hamarabb elpusztítja a fiatal fákat a gypnél is.

A mosó-víz mint trágyaszor. A fehérműek mosásánál használt mosó-vizet rendszerint kiszokták önteni, pedig az kitünő trágyaszor a gyümölcsfáknak. A mosó-vizet öntözött fának feltünő szép lombja, sötét zöld levelei és rendkívül nagy és izletes gyümölcsei vannak. Ajánlatos ez az eljárás általában véve, de különösen ajánlatos fiatal, még meg nem gyökeresedetteknel.

R. Gy.

Hirek és vegyesek.

Uj segédtanfelügyelő. Meszlényi Zoltán, a gömörmezei tanfelügyelőséghez kinevezett segédtanfelügyelő e napokban érkezett meg Rimaszombatba s vette át hivatalos állásának feladatait. A szép képzettségű tanféri munkálkodása elé a legnagyobb reményvel tekintünk s hisszük, hogy fáradhatatlan főnöke Gróó Vilmos kir. tanácsos, tanfelügyelő oldala mellett megyebeli nép-

oktatásunk ügyét vállvetve fogja előmozdítani. Együttal örülünk azért is, mert ígérte, hogy birjuk arra nézve, hogy a tanügy körében felmerülő jelentősebb események és kérdések fölül — hivatali elődjeinek előttünk kedves emlékü példái szerint — lapunk útján fogja avatott tollal tájékoztatni megénk érdeklődő közönségét.

Választás. Kurucz Ernőt (előbb Kurzbeck), a rimaszombati polg. leányiskola tehetséges fiatal tanárát nagy kitüntetés érte, a mennyiben az „országos nőképző egyesület” felsőbb leányiskolájába Budapestre tanárrá választott meg, s így szeptembertől kezdve az ország legelső leánynevelő intézetében fogja a tanügy nemes érdemeit szép tehetségével szolgálni.

Kinevezés. Scholcz Imre rimaszombati derék postatiszt, ki több éven át itt tartózkodása alatt előző-képességével közönségünk méltó rokonszenvét és elismerését vívta ki, a kassai posta- és táviradaigazgatóság Nyustyára postamesterré nevezte ki.

Gömöri gazdák — a gazdakongresszuson. A Budapestben most tanácskozó III. országos gazdakongresszuson — melynek tárgyalásait az egész magyar napi sajtó osztatlan érdeklődéssel regisztrálja — a következő gömörmezei gazdák vesznek tevékeny részt, és pedig: Molnár Lajos, Kubinyi Kálmán, Okolicsányi Gáspár, br. Nyáry László, Lenkey István, Czibur Pál, Csizsár László, Sztójkovics Emil, gr. Serényi Béla, Farkas Ábrahám, Hevessy József, Samarjay János, Szabó László, Szentiványi Árpád, dr. Bernát István.

Losoncz gyáza. A szomszéd Losoncz város társadalmát sulyos csapás érte; egyik legkimagaslóbb alakja hunyt ott el Szigyártó Sámuelben, kinek halála messze földön fog igaz fájdalmat kelteni a legjobb emberek lelkében. A szomszéd város gyászában megének körei is igaz részvételt osztoznak s ösztintén kívánunk áldást a nemesül végigharczott élet után a boldogult emlékére. — A család a következő gyászjelentést adta ki: „Özvegy losoncz Szigyártó Sámuelné szül. hajósi Hajós Mária maga, és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja forrón szeretett férjének: Nagyságos losoncz Szigyártó Sámuel kir. tanácsos, a losoncz ev. ref. egyház gondnoka, Nógrádvármegye bizottsági tagja, Losoncz r. t. város tanácsnokának, a Losoncz Takaré- és Hitelbank elnökének, ötven éves ügyvédi pályán és a közügyek szolgálatában töltött munkás életének 80-ik évében, folyó 1895-ik év május 18-án d. u. 2 órákor végelgyengülés folytán bekövetkezett elhunytát. Hült teteme folyó év május 20-án délután 3 órákor az ev. ref. egyház templomából fognak a losoncz család sírjoltba örök nyugalomra helyeztetni — Áldás és béke lengjen a drága hamvak felett!

Tanítói körgyűlés. A Rozsnyó-egyházmezei róm. kath. tanító-egyesület Fülel-mátravidéki köre 1895. évi június 6-án tartja Salgó-Tarjánban évi körgyűlését.

Nagy művészestély Rozsnyón. A rozsnyói nagy művészestélyt a kath. főgymnasium folyó május hó 25-ik napján, szombaton 8 órákor tartja meg. A művészestély, melyre a rendezőség szerencsés volt Szilágyi Lajosné szül. Bárdossy Ilona urnót, a budapesti m. kir. operaszínház művésznőjét megnyerni, mint a „R. H.” írja, igen érdekesnek és nagy élvezetet nyújtó estének ígérkezik. Megyénk szülötte, a fővárosban is közszeretben lévő művésznő valóban igen kedves és nekünk igen kellemes felrindulásával csak a már személyéhez fűződő s felejthetetlen emlékeket fogja újra felidézni és megeleveníteni lelkünkben, most, hogy újra hallhatjuk művészi énekét. A művésznő, mint az est kimagasló közreműködője mellé a kath. főgymnasium tanári karának néhány vállalkozó tagja s az ifjuság énekkara csoportosult s gazdag sorrenddel igyekszik a művelt közönségnek kellemes estét szerezni. A művészestélyről a rendezőség a következő meghívót adta ki: „Meghívó. A Rozsnyói Kath. Főgymnasium 895. évi május hó 25-ik napján este 8 órákor a Szabó István-féle szobor felállítás költségeinek fedezésére Szilágyi Lajosné szül. Bárdossy Ilona urnó, m. kir. operaház művésztagja szíves közreműködésével a városháza nagytermében tartandó művészestélyre, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Belépti díj: Páholy 5 frt, korszék és oldalszék 1 frt 50 kr., zártszék, és pedig a 2—3—4-ik sorban 1 frt 20 kr., 5—6-ik sorban 1 frt, 7—8-ik sorban 80 kr., Állóhely 50 kr., diákjegy 30 kr. — Jegyek előre válthatók Feymann László ur kereskedésében. — Felülfizetések a jótékonyzést iránt való tekintetből közönségtől fogadtatnak és hiriapilag nyugtáztatnak. — Sorrend: I. Beteg leány, dal Egressy Gabortól, előadja az ifjusági énekkar, Répászky Barna főgymn. tanár vezetése mellett. II. Prolog, alkalmi költemény, írta és előadja Komoróczy Miklós, főgymn. tanár. III. Doppler „Vandá”-jából, magándal, előadja Szilágyiné Bárdossy Ilona urnó, a m. kir. operaszínház művésztagja. IV. Felolvasás, írta és előadja Lázár Ottó főgymn. tanár. V. Magyar népdalok, hegedűn, kísérettel játsza Répászky Barna főgymn. tanár. VI. Vázolás, zenekísérettel rajzolja és festi Gróh István főgymn. tanár. VII. Gounod „Róméo”-jából a walzer, előadja Szilágyiné Bárdossy Ilona urnó, a m. kir. operaszínház művésztagja; zongorán kíséri Szánthó Henrik kir. mérnök ur. VIII. Palócz imitációk, eredeti monológok, előadja Komoróczy Miklós főgymn. tanár. IX. Magyar népdal-egyveleg, előadja Répászky Barna főgymn. tanár vezetése mellett a főgymnasiumi ifjusági énekkar.

Diák majális. A rozsnyói ág. hitv. ev. főgymnasium ifjusága folyó évi május hó 28-án a rozsnyói vasas-fürdőben tavaszi táncmulatságot rendez, melyre díszes meghívókat küldött szét e napokban a lelkes rendezőség.

Munkáslázadás Vashegyen. Rémséges hírek keltek szárnyra a mult héten a rimamurány-salgó-tarjáni vasmű-egyesület vashegyi telepén állítólag kitört munkáslázadás fölül. Személyes tapasztalásból ismerve azt a humanus és igazán körültekintő gondosságot, mellyel ez a nemes és minden jóért áldozatkész egyesület a maga alkalmazottjainak erkölcsi és anyagi jólétét előmozdítani igyekszik, — hihetetlennek látszott előttünk az egész hír, mert a rimamurányi vasmű-egylet munkásainál elégedettebb és méltányosabban tartott munkásnépet máshol nem igen volt alkalmunk látni. — Hogy kételkedésünk alapos volt, bizonyítják az azóta hozzánk érkezett tudósítások, melyek szerint az egész lázadás voltaképpen nem volt egyéb, mint néhány elégtelenség s kevésbé dologszerető munkásnak a jogtalan tulkapása, melyet az ideje-

korán közbelépett esendőség tapintatos erélye igen könnyen ellensúlyozott. Ma már a Vashegyen is igen szorgosan folyik a munka, nyüzsgő a nép és a hegyek mélyéből hordják tovább is zavartalan rendben az anyaföldnek rejtejt kincseit, az emberiség boldogulására és a hangyaszorgalom bőséges jutalmául.

Áthelyezés. A m. kir. honvédelmi minister rendelete folytán, megyénkbeli illetőségű dr. *Wittchen* László honvéd ezredorvos a nagyvaradi 4. honvéd gyalogezredtől a kassai 9. honvéd gyalogezredhez helyeztetett át.

Uj táviró-állomás. Ajnácskő és vidéke érdekeltsege az iránt folyamodott a kassai posta- és táviró igazgatósághoz, hogy az ajnácskői postahivatalnál táviró-hivatal létesíttessék. A kérelmet egy a megyei közigazgatási bizottság, mint a postaigazgatóság teljesíthetőnek találta, azonban bizonyos garancziák elvállalásától tette függővé az ajnácskői táviróhivatal felállítását. A tárgyalások e részben most folynak s remélhetőleg jó eredményre is fognak vezetni.

Meghívó. A rozsnói iparos ifjak önképző-egylete 1895. június hó 3-án (pünkösd másodnapján) Rácz Károly zenekara közreműködése mellett a rozsnói vasasfürdőben, saját könyvtára javára nyári tánevizsgalmat rendez. — Belépti-díj 1 frt. — Kezdeté délután 2 órakor. Felülízetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadottnak és hírlapilag nyugtáztatni fognak.

Városi telkek eladása. Az elmúlt héten Rimaszombat városa két belső telket boesátott nyilvános árverés útján eladásra. Az egyik — a Lőrinczy — most már Jellinek B. és társa-féle jános utcai ház tözsomszédságában — mintegy 125 □ öl füres terület, melyet a Jellinek B. és társa fakereskedő cég mint leg-többet ígérő vett meg 810 frtnyi aránylag horribilis áron. A másik teleknél nem volt oly szerencsés a város. Tamásfalában fekvő, eddig erdőtisztí laknak használt épületét a hozzávaló nagyterjedelmű kerttel együtt Dickmann testvérek vették meg 1020 frtéért, a mi — tekintve, hogy lakható ház kerttel együtt Tamásfala legvégeén is megér 2000 frtot, — oly esekély vételár, melyben a képviselő-testület aligha fog megnyugodni, minélfogva az erdőtisztí lak és kert megfelelő értékesítése végett valószínűleg új árverés fog kitörtetni.

Gömöri fürdők. A virágok hónapjának — a szelíd májusnak — beköszöntével újra napirendre kerülnek a különféle gyógyrendeltetésű fürdők. Ezuttal is csak felhívjuk a közönség figyelmét megyebeli fürdőinkre, melyek a gondviselés jóvoltából az emberi testi bajoknak csaknem mindegyikére jótékony enyhülést képesek nyújtani. Alig van az országban vármegye, mely Ósíz, Rozsnyó, Nagy-Röcze, Várgede, Lévért, stb. gyógyvizeinek változatos gazdagságával dicsekedhetnék, és tekintve, hogy megyebeli fürdőink tulajdonosai újabb időben valóban óriási erőfeszítéseket tesznek fürdőink emelése érdekében, valóban kívánatos volna, ha közönségünk — kissé felülemelkedve a divat szeszélyein — s egyedül a cél-szerűséget tartva szem előtt, — legelső sorban a Gömörmezei fürdők látogatása által mutatná ki, hogy a fürdők és az azt igénybe vevő közönség érdekében hozott nagy áldozatokat méltányolja.

Pályázat rendőrkapitányi állásra. Nagy-Röcze r. t. városának lemondás folytán megüresedett rendőrkapitányi állásra, mely 700 frt évi fizetés és 150 frt lakbérrel javadalmaztatik, pályázatot hirdet megyénk hivatalos lapja. A pályázat határideje f. évi június hó 7-ike. Folyamodványok a polgármesteri hivatal útján a főispánhoz intézendők.

Gyászjelentés. Ujfalvi Oláh Dezső és neje szül. Popovits Irén, gyermekeik: Margit, Juliska, Szeréna és Tibor, valamint várbogyaí Bogyaí Ferencz és gyermekei Titusz, Tibor és Emil, továbbá révkomáromi Pap Gyula és neje szül. Popovits Petronella, gyermekeik Kálmán, Dezső, Valéria és Melánia egy a saját, valamint Popovits Mária és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb anya, nagymama, anyós és sógor-nőnek Özv. Popovits Mihályné szül. Petrovits Pulchériának folyó hó 15-én életének 69-ik évében tüdő- és mellhártyalobban történt gyszos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 17-én d. u. 3 és fél órakor fognak Füleken a róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Füleken, 1895. évi május hó 15-én. — Áldás és béke lengjen drága porai felett! — Hegedüs Viktorné szül. Bihary Emma, s gyermekei Viktor, Jolán, Elek és Aranka, a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett férjnek, atyának és jó rokonnak Hegedüs Viktor a Rima-murány-salgó-tarjáni vasmű-részvény-társaság tisztviselőjének élte 47-ik évében rövid szenvedés után f. hó 21-én reggeli 3 órakor történt gyszos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi május hó 22-én d. u. 6 órakor fognak az ág. ev. hitv. szertartásai szerint a salgó-tarjáni sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Salgó-Tarján, 1895. május hó 21-én. Áldás és béke lengjen hamvai felett!

Koburg herceghez intézett rágalmozó levelek. Érdekes pörben döntött e héten a kir. tábla. Schwarzkopf Ignác dabasi terménykereskedő irigy szemmel nézte, hogy Szász-Coburg-Gothai-Fülöp herceg vaesi uradalomával nem ő, de konkurensa, Blau Simon áll összeköttetésben. Hogy fordítson a dolgon, sorra leveleket írkált Bécsbe a herceghez, majd uradalomának központi vezetőségéhez, azzal gyanúsítva Hahn C. Miksa jószág-igazgatót, és tart. dragnonyos tisztet, hogy ez a herceg megkárosításával bűnös manipulációt folytat a Blau javára. Mikor Hahn e levelekről s hozzá még arról is értesült, hogy Schwarzkopf vádjait uton-utfélen is bangoztatja, Kemény Miklós dr. fővárosi ügyvéd útján panaszt emelt ellene az ócsai járásbíró előtt. Több tárgyalás s egész sereg tanu kihallgatása után itt a ravasz üzlet-embert, noha a leveleket nem ismerte el, két heti fogháza és 100 forint pénzbüntetésre ítélték. A felebbezése sem használt, mert Schwarzkopf büntetését a kir. tábla is megerősítette.

Vármegyei szabályrendeletek. Megyénk hivatalos lapja legutóbbi (18 ik) számában teszi közzé 1. a koresma, sörház és pálinkamérési üzlet gyakorlása tárgyában, 2. a járási mezőgazdasági bizottságok szervezetéről és ügyrendéről, 3. a pásztorokról, 4. a birtok határainak megjelöléséről, 5. a szarvasmarha, sertés és juhtenyésztésről, 6. a községi közmunka összeírása, megváltása, a váltásösszeg behajtása és felhasználásáról, 7. az 1890. I. t.-cz. 24. §-a alapján természetben leszolgál-landó utadó kiszámításáról, kijelöléséről, teljesítésének

ellenőrzéséről és felülvizsgálatáról, 8. a törvényhatósági közutakon hófúvás, hegyomlás vagy árvíz okozta közlekedési akadályoknak elhárítása iránt — megalkotott szabályrendeleteket, a melyek ellen 30 nap alatt szabadságában áll bárkinek is felszólamlással vagy észrevétellel élni.

A vigécz. Érdekes vendéget kapott e napokban — mint a „Rozsnói Híradó” írja — a rozsnói járásbíró. Egy Geringer nevű „vigécz”, ki borban utazik, — néhány hó előtt meglátogatta Princz Mór nadabulai lafos koresmárost s eladott neki 1, mond egy hordó erdélyi jóféle filoxera-mentes bort. Nagy volt azonban a vevő meglepetése, — midőn egy helyett két nagy hordó bort szállított neki az eladó cég. A vevő az egyik hordót rendelkezésére boesátotta az eladó cégnek, — ki erre mit sem hederítve — a vevőt beperelte a vételösszeg egész erejéig. Lett tehát ebből egy nagy pör, melynek során kitünt, hogy Geringer borvigécz a kis hamis — meghamisította a rendelési lap eredetijét, mely egészen elütött a rendelő kezei között levő másolattól. F. hó 11-én kísérté két markos csendőr a rozsnói járásbíróhoz fogházába Gyergyó-Szentmiklósról a kitünő férfit, s itt majd elég ideje lesz a dutyiban a fölött elmélkednie, hogy „egy” nem „kettő”, de a mi most vele történt — az több, mint kettő.

Milleniumi történet. Az Athenaeum r.-társulat kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) 24. és 25. füzeté most hagyta el a sajtót. Ezekben a füzetekben a második kötet első könyve („Küzdelem a nemzeti függetlenségért”) befejezést nyer, az első magyar királyok alatti trónviszályok, Salamon király és a többi királyi herezegek, az ország kiterjesztése, Salamon bukása és első Géza király uralkodása, az ország akkori belső állapota történetének ismertetésével és megkezdődik a második könyv, melynek címe: „Szent László és Könyves Kálmán kora”, melynek első fejezete „László királyságával” foglalkozik. Ebből a beosztásból is kivehető, hogy dr. Marczali Henrik lehetőleg kimerítően tárgyalja a magyar királyság első évtizedeinek történetét, egész csoportját mutatva be az eddig ismeretlen adatoknak. Az utóbbi két füzet is tele van annyi érdekes rajzzal és kép-ábrázolattal, hogy a füzeteknek majdnem minden lapjára esik egy-egy kép. Mindjárt a 24-ik füzethez egy pompás műmelléklet van csatolva, Székely Bertalannak „László király Horvátország meghódítása végett átkel a Dráván” című nagyszabású falfestményének szines hasonmása, a pécsi székesegyház Imre herceg kápolnájának falán levő eredeti után. Ezt a képet tartják a hírneves festőművész legszebb alkotásának a pécsi templom magyar történelmi tárgyú képei között. Ugyanacsak a 25-ik füzethez csatolt gyönyörű fénynyomatu műmelléklet a pécsi székesegyház belsejét tünteti fel, a hol tudvalevőleg Salamon király megkoronáztatott. Erre a korszakra vonatkozólag közölve vannak Thuróczy krónikájának és a bécsi képes-krónikának ósrégi képei, valamint több szép tájkép ezen korszakban szereplő történelmi helyekről. Így Dörre Tivadar eredeti rajza után „A tihanyi apátság, a régi remete lakásul szolgáló barlanggal”; Kinnach Lászlótól „Szezárd látképe”; Demjén Zoltántól „Dömös”; „Mogyoród”; Székely Aladártól „A meszesi kapu”; „A kerlési halom”; „A Sajó völgye” mindmegannyi történelmi helyek tájképei. Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr., félévre (24 füzet) 7 frt 24 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombatban egy-egy füzetet kapnak.

Dr. KÁRMAN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: LŐRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a Losonczy-utczában fekvő néh. **Danielisz-féle háznak** földszinti lakosztálya — áthelyezés folytán megüresedvén, — azonnal bérbeadó. Értekezhetni **Szontagh Károly** meghatalmazottal.

Ügyvédi irodámat

1895. május 15-től **Jánosi-utczá Marikovszky-féle házba** helyeztem át.
Dr. KRAUSZ GYULA,
ügyvéd.

BORSZÉKI VIZ! AZ ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és különösen pedig a **gömörmezei kereskedővilág** szives figyelmét felhívni arra, hogy a világszerte ismert

Borszéki savanyuviz

egyedüli forrártára — Gömörmezejére nézve — üzletben van elhelyezve. Ezen legelőkelőbb és ugy élvezhetősebb mint gyógyhatás tekintetében **páratlan minőségű** borszéki savanyuviz nálam akár üveg, akár ládaszámba mindenkor igen jutányos áron kapható, s a nyári időszakon át fogyasztásra kiválóan kellemes és ajánlatos.

Rimaszombat, 1895. május 14. Tisztelettel

Stech Kálmán,

RIMASZOMBAT, FŐTÉR.

STECH KÁLMÁN kereskedése RIMASZOMBAT.

Gömörmezejére nézve egyetlen raktár!

Borrai a legelőkelősebb ital a borszéki viz!

Pályázat.

A pelsüezi ref. egyház templomának mennyezetét és tornyának tetőzetét leszedetni és ujonnan felépíttetni akarván: felhívja a vállalkozni óhajtó építész urakat, hogy előlegesen mind a két épületet megtekinteni, a részben már kész terveket alulirotnál megvizsgálni, megbeszélni, s zárt ajánlataikat ugyanott beadni sziveskedjenek, hogy ez alapon a döntő intézkedés — legkésőbb **folyó év június 3-án d. u. 3 órakor** — megtétethessék.

Pelsücz 1895. évi május 17-én.

Szentpéteri Sámuel,
pelsüezi ref. lelkész.

Eladó

Rimaszombatban, a **Tompa-utczá 38-ik számu** két telken épült kényelmes sarokház, tágas udvar, istálló és egyéb melléképületekkel együtt **Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.**

1—3

Eladó.

Rimaszombatban a vasuti állomás közelében, mintegy **10 hold szántó-föld és 4 hold rét,** szabadkézből eladó.

Tudakozódásokra utbaigazítás e lap kiadó-hivatalában nyerhető.

Özv. ANDRIK SÁMUELNÉ

kályhagyára

TAMÁSFALÁN. (u. p. Rimaszombat.)

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) **mindenféle alaku, nagyságu és színű, saját gyártmányu s közzénel is fűthető kész, raktáron levő**

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítetnek, javítások és átrakások elfogadottnak.

Özv. ANDRIK SÁMUELNÉ,
kályhagyáros.

Eladó vizi-malom.

Felső-Bátka községben a Balog folyón levő három kőjáratu és külön kendertörötővel bíró

vizi-malom

szabad kézből eladó, esetleg a tervbe vett felépítés előtt több évre hasznóbérbe is kiadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a malom-tulajdonosok megbízottja **Hovanez József** tisztartó **Uzapanyton, u. p. Felső-Balog.**

SZOLYVA és POLENAI

szaktekintélyek által elismert kitűnő hatású
gyógyvizek.

Gyomor és
fejfájás,
szédülés,
csukros
hugyár.

aranyér
bántalmái
és
köszvény-
elleni
különlegesség!

A friss töltésű SZOLYVAI és POLENAI védjegye!

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral
vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő
italt képez.

Tulságos gyomor-
sav képződésénél,
idült gyomor-
hurut és
étvágytalanság,

torok, gége és
hörögök idült
hurutos bántal-
mai ellen,
feltűnő sikerrel
lesz alkalmazva.

A friss töltésű Luhi védjegye!

Főraktár:

Holländer A. és fia Ungvár.

Megrendelhető: minden ásványvíz keres-
kedésben, vagy közvetlenül:

Gr. Schönborn urad. Igazgatóságánál
MUNKÁCSON.

Ezen vizeknek tiszta kezelése folytan kellemetlen utóíze nem keletkezik.

Hirdetmény.

1889. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Egyhá-
zasbást község** telekkönyvi birtokszabályozás követ-
keztében 1869. évi 2379. számú igazságügyminiszteri ren-
delet értelmében átalakították és egyidejűleg mindazon
ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az
1889. XXXVII. és az 1891. XVI. törvény-cikkek a tény-
leges birtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az
1893. XXIX. törvény-cikkben szabályozott eljárás a telek-
jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan
foganatosították.

E czélből az átalakítási előmunkákat hitelesítése és
a helyszíni eljárás a nevezett községben **1895. évi ju-
nius hó 21-én** fog kezdődni, ennél fogva felhívatnak:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgya-
lára személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek
meg és, az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevé-
teleiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telek-
könyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésből ered-
hető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában
többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előfordu-
ló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak ten-
ni, felhívatnak, hogy a kiküldött kir. törvényszéki bíró előtt
a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelen-
jenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mu-
tassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanokhoz tulaj-
donjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkal-
mas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886.
XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVII. t.-cz. 5. 6.
7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni
iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igaz-
olják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi
tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval
is ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt
nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem
érvényesíthetik, és a bélyeg- és illeték elengedési ked-
vezménytől is esznek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt kö-
vetelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog
van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyazintén az ily be-
jegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a be-
jegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy a tör-
lési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelen-
jenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvez-
ményeitől esznek.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1895. május 15-én.

1-3

Aldorffer, kir. törvszéki bíró.

Az Eperjesi Népbank kályhagyára

ajánlja tiszta fehér, teljesen tűzálló
anyagból készült fehér-, szines-
ó-német-, chamois és majolika

cserepkályháit,

valamint diszes kandalló, — kan-
dallós kályhát és takaréktűzhe-
lyeit, melyek ez iparágban első
rangot foglalnak el és számos első-
rendű kitüntetésben részesültek.

**Jutányos árak mellett
a legszolidabb és legpon-
tosabb kivitel biztosítatik.**

A kályhák felállítását a saját kipróbált szak-
avatott állítók végzik. — Egész épületek kályha-
berendezését tetemes árengedménnyel vállaljuk el.

Főraktár: **Eperjesen**, (Sáros megye.)

Bizományi-raktár és képviselő:

Goldberger D. szállítási vállalat **Losonc**on

4-5

Kachemir- és selyem-paplanok.

ENGEL ADOLF RIMASZOMBAT.

FŐTÉR 13. szám.

Tavaszi bevásárlásomból visszatérve van szerencsém tisztelt vevőim b. tudomására
hozni, hogy **ez idény újdonságai már raktáromra érkeztek**, fölhívom tisztelt
vevőimet, sziveskedjenek személyes megjelenésökkel szerencsételni, s meggyőződni az
óriási választékről, ugyazintén az **árak olcsóságáról**.

Különösen az alant jegyzettekre hívom föl a nagyérdemű vevő közönség figyelmét:

Női gyapju- és mosó-szövetek, battisztok, Voile de Léne, Lupinek, francia atlasz-
szatén és eretonok; óriási választék selyem árukban: foulard selymek, ezelőtt 1 frt 80 kr.,
most méterje csak 70 kr. minden színben és kivitelben, továbbá Chiffonok, mindennemű
Creas-, ezerna-, rumburgi- és eperjesi vásznak, szépségi asztalneműk és damaszt-árak, fűg-
gönyök, asztal- és ágyterítők, szőnyegek; férfi ingek sima, himzett és reczés; gallér, kéz-
elők és nyakkendők, fűzők (mieder) stb. stb. óriási választékban, olesó árak, pontos kiszol-
gálás. Divatezikkéhez hozzá illő díszműtáru, csipkék, szallagok nagy választékban. Az
elmúlt idényről visszamaradt áruk 50% bevásárlási áron alul adatnak el.

A nagyérdemű közönséget a fentemlített ezikkre ismétlen fölhívom s maradok
azon jó reményben, hogy becses bizalmokat pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által
továbbra is föntarthatom.

Kiváló tisztelettel

ENGEL ADOLF.

Legujabb napernyők, esernyők.

Férfi gyapju-szövetek.

Fekete gyászkelemék.

Veres téglaszállítás nagyban és kicsinyben!

Az **Ózdi** (Borsodmegye) vasuti állomásra
szállítva ajánlom az érdekelt közönségnek

kitűnő minőségű veres tégláimat,

melyből óriási készlettel rendelkezem s **jutányos
áron** szolgálhatok. — A t. közönség szives meg-
rendeléseit kéri

GRÜN LAJOS, Ózdi.

Hirdetmény.

1588. szám. — **Radnót** község telekkönyvi birtok
szabályozás következtében átalakították és ezzel egyidejű-
leg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886.
XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkek a tény-
leges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik
az 1892. évi XXIX. t.-cikkekben szabályozott eljárás a telek-
könyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foga-
natosították.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15.
és 17. §§-ai alapján, — ide értve e §-oknak az 1889.
XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI.
t.-cz. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítést is, — val-
lamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. § és az 1891. XVI.
t.-cz. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy
az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések

érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereset-
ket hat hónap alatt, vagyis **1895. évi december hó
1-ső napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz
nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros
határidő eltelte után indított törlési kereset annak a har-
madik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot
szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-czikk
16. és 18. §§-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi
§-nak az 1889. XXXVIII. t.-czikk 5. és 6. §§-aiban fog-
lalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdon-
jogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kíván-
nak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis
1895. évi december hó 1-ső napjáig bezárolag a telek-
könyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosz-
szabbítható záros határidő letelte után, ellenmondásuk
figyelembe vételét nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása
tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a
kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892.
XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán tör-
tént bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait
két bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat
is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII.
t.-cz. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek ta-
lálják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvé-
nyüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis
1895. évi december hó 1-ső napjáig bezárolag nyujtsák
be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő el-
multa után az átalakításkor közbe jött téves bevezetésből
származó bármennyű igényeket jóhiszemű harmadik
személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett
bejegyzéseket pedig csak a törvényes rendes utján és
csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harma-
dik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.
Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1895. április 15-én.

3-3

Aldorffer, kir. törvszéki bíró.

Kitüntette 1872. Rimaszombatban.

Kitüntette 1873. Bécsben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a legközelebbi időben férfi-, női- és gyermek lábbeli-raktáramat

budapesti és bécsi árakkal egészen a mai kívánalmaknak megfelelően felszereltem.
Uj gyárosokkal való megismerkedésem által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy
nagyrabecsült vevőimnek

jó, tartós, izléses árakkal
és az eddiginél

sokkal jutányosabb árakon

szolgálhatok; még pedig a következőképen:

Férfi topányok.

1 pár erős vikszbőrből készült topány kettős szegezett talppal . . . 2 frt 80 kr.
1 pár erős borjubőr borított topány kaplival, varrott és szegezett talppal . . . 2 frt 80 kr.
1 pár ugyan-olyan, finomabb kiállítású karlsbádi u. 3 frt 40 kr.
1 pár finom lakborított kesztyűbőr-betét, sárga v. fekete varrott talppal . . . 5 frt 50 kr.

Női topányok.

1 pár erős borjubőr topány szegezett talppal 2 frt 50 krtól feljebb.
1 pár finom zergebőr topány kaplival varrott v. szegezett t. 3 frt 40
1 pár lak-borított kesztyűbőr betéttel 4 frt —
1 pár finom kesztyűbőr, selyem ezüggel 4 frt 50
1 pár laszting vagy bőr házi-czipők 1 frt 20
1 pár laszting vagy bőr mély-kivágott czipők esokorral 1 frt 70
1 pár laszting vagy bőr párisi czipők 1 frt 70
1 pár laszting ezugos topányok varrott és szegezett talppal 2 frt 40

Ezen felül mindenféle kiállítású gyermek- és leány-topányok nagy választékban a legjutányosabb árakban kaphatók.

Minél fogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy — mint eddig — ugy továbbra
is becses pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Mély tisztelettel:

Kovács Zsigmond,

RIMASZOMBATBAN, FŐTÉR (szjárt házában.)

6-*

Kitüntette 1876. Szegeden.

Kitüntette 1885. Budapesten.

Pichler-Itta és más gyártmányu férfi- és fiu-kalapok.

Legujabb párisi modellek **női és leány kalapokban.**

Legjobb gyártmányu karlsbádi

férfi-, női- és gyermek-czipők.

Különösen figyelemre méltó

gummi talpu czipők 1-10—1-30 kr.

Hazánk legkedveltebb gyártmányu

— PÉCSI BŐRKEZTYŰK. —

Nap- és esőernyők.

REISZ JÓZSEF

áruházának

ünnep előtti

üzlet-tudósítása

leszállított ár mellett.

Női confection, kabátok, gallerok, kepek, pellerinek a legujabb divat szerint.

Férfi-, női- és gyermek fehérneműek.

Nagy választéku **nyakkendők, fiu- és leány**

RUHÁCSKÁK.

Nagy raktár: **blousok, kötények, kézimunkák, himző- és kötőpamutokban.**

Selymek, szallagok, esipkék, szappan és illatszerek, **amerikai bőr- és futószőnyegekben.**

Nagy raktár férfi ruhakelmében.

Hirdetmény.

122. — A **Ratkó város** birtokát képező s a ratkói, ploszkói, filléri, ratkó-szuhai határban fekvő erdő és legelőterületeken gyakorolható **vadászati jog** 1895. évi július hó 15-étől számítandó **hat évre, folyó évi május hó 28-an** Ratkó község házánál tartandó nyilvános árverésen fog bérbe-adatni.

Kelt Ratkón, 1895. évi május hó 12-én.

1--2

Faluba András, vrsi főbíró.

Hirdetmény.

632. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy-Palicz Mária** végrehajthatónak néhai **Tomeso András** végrehajtást szenvedő elleni 600 frt tőke s járulékai iránti árverési ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Hordontelek községben fekvő s a hordonteleki 30. sztkben Tomeso András végrehajtást szenvedő nevében álló A I. 1—18. II. 1—17. sorsz. alatt foglalt birtokára 589 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1895. évi június hó 12-ik napjának** d. e. 10 óráját Gesztes község házához tüzte ki.

mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Arverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 58 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1882-ik évi 60. t.-cz 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes' értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. Törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1895. évi február hó 14-én.

3—3

Aldorffer, kir. törvszéki bíró.

Kitünő padló-máz!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban 6--8

Eisenstädter testvéreknél Bécsben.

Teljesen használatra kész, esinos és a ezélnak megfelelő 1/2 kilos dobozokban.

Linoleum padló-zománcz, egy óra alatt megszárad, pompás fényű, sima és repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olesőbb, mint a többi padló-fénymáz.

Kapható **BRAUN ZSIGMOND** vaskereskedésében Rimaszombaton és minden nagyobb festék- és gyógyszer-üzletben.

A magyar általános köszén bánya részvénytársulat,

Budapest, V., bálvány-uteza 8.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak valamint a küszöbön álló

cséplési idényre

a gazdaközönség és cséplőgéptulajdonosoknak kitünő minőségű

akna, koczka- és darabos szenét

centeri, királdi stb. bányáiból

1—3

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásokra szállítva.

A kárpáti kasza

a „KASZÁS” védjeggyel

a legjobb kasza a világon.

Kemény, szívós, esupán **egyszeri kalapálással** több napon át lehet vele dolgozni és egyetlen **kaszakó-fenéssel 20—150 lépésnyire** lehet vele kaszálni még a **legsűrűbb** és a **legkeményebb** hegyi fűben is. A **kárpáti** kaszát különben egész Magyarországon már múlt évről, mint a legkitünőbbet ismerik és szó nélkül visszaveszem attól a kit nem elégitene ki

A valódi kárpáti kasza a „Kaszás” védjeggyel egyedül csakis alulírott cégnél kapható. Árak a következők:

A kárpáti kasza hossza a könyökkel együtt centiméterekben	60	65	70	75	80	85	90	95	100
Ára darabonként, krajezában	70	80	90	100	110	120	130	145	160
Egy 5 kilós postacsomagba elfér darab	14	13	11	10	9	8	7	6	6

A ki egy postacsomaggal rendel, bérmentve kapja. A ki pedig 3 postacsomaggal rendel egyszerre, azonkívül egy kaszát is kap ingyen ráadásul.

Egy drb kárpáti kaszakó (fenéklő) I-ső rendű 15 kr., I drb kárpáti kaszakó II-od rendű 10 kr.

1 kalapáló készlet álló és kalapács angol aczélből 75 kr.

MAUTHNER ÖDÖN magkereskedése, **BUDAPEST** Andrassy-ut 23.

Könyvnyomda!

RÁBELY MIKLÓS

20 év óta fennálló gazdagon felszerelt könyvnyomdája (Rimaszombat, Kossuth- és Pokorági-utca sarkán) elvállal s a legjutányosabban és legdiszesebben készít

mindennemű nyomdai munkát;

ügynyédi, bírósági és körjegyzői nyomtatványok készletben vannak; látogató-jegyek, levélpapírok és borítékok név- vagy cégnomással; valamint **gyászjelentések** és koszorúszalagok arany vagy festett betűkkel, kifogástalanul állittatnak elő.

Hirdetéseknék a „Gömör-Kishont”-ban való közzétételért méltányos árak számittatnak.

Ugyanezen nyomda részére mindennemű megbízásokat, valamint a „Gömör-Kishont” részére ugy hirdetéseket, mint előfizetéseket elfogad a Kármán S. könyvkereskedés, Rimaszombat, Fötér.

Ugyanott a „Gömör-Kishont” egyes számonként is kapható.

Egy tanuló, ki magyarul jól olvasni és helyesen írni tud felfogadtatik.

Levélpapírok, borítékok, koszorúszalagok nyomása!

Nyomtatványok, látogató-jegyek!

Könyvnyomda!